

В. Л. Костюк,
доктор юридичних наук, доцент

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДОЛОГІЇ НАУКИ ТРУДОВОГО ПРАВА¹

Актуальність і новизна теми монографії Вишневецької С. В. не викликає сумнівів. Незважаючи на те, що питання методології багаторазово виступали об'єктом дослідження в правовій науці, до нині комплексного дослідження методології науки трудового права проведено не було, що підкреслює наукову новизну цієї роботи. Сучасний стан правового розвитку, динамічність його змін, потребують переосмислення традиційних положень української юридичної науки, які формувалися переважно на засадах моністичного праворозуміння, в умовах домінування позитивізму. Трудове право України є однією з провідних галузей у системі національного права, яка перебуває в стадії реформування під впливом соціально-економічних відносин, що змінюються. Формування правової держави вимагає завершення розробки нового Трудового кодексу, законів, які мають важливе значення для удосконалення чинного трудового законодавства з урахуванням тієї практики, що склалася в процесі цих перетворень. В умовах методологічної кризи, яка полягає, зокрема, у тому, що будь-яке актуальне питання розвитку суспільства намагаються вирішити лише на рівні нормативно-правового акту з переписуванням чужого зарубіжного досвіду, дослідження методології науки трудового права є надзвичайно актуальним. Виклик та потреба часу реалізовані у монографії Вишневецької С. В. «Методологія науки трудового права», в якій досліджуються найважливіші методологічні проблеми науки трудового права з огляду на ті зміни, що відбуваються у правовому регулюванні трудових та тісно пов'язаних з ними відносин.

У монографії вирішуються важливі питання, пов'язані з особливостями та проблемами методології науки трудового права; визначається зміст методології науки трудового права та її компоненти; розглядається методологічний інструментарій сучасної науки трудового права; аналізується роль методологічних підходів і принципів у дослідженні трудових явищ; з'ясовуються теоретичні підходи до визначення нових міждисциплінарних напрямків наукових досліджень.

Перший розділ монографії присвячено з'ясуванню поняття методології науки, її структури та місця в системі методології юридичної науки. Заслуговує на увагу висновок автора про те, що методологія науки трудового права не зводиться лише до системи методів дослідження, а охоплює й методологічні підходи, принципи, методіку і техніку пізнавальної діяльності, а також теоретико-світоглядний компонент. Окрема увага у монографії звертається на те, що домінування того чи іншого праворозуміння у науці залежить від тих конкретних завдань, які стоять і вирішуються юридичною наукою та практикою на певному етапі розвитку суспільства.

Другий розділ монографії стосується безпосереднього дослідження поняття науки трудового права, її структурного, системного та функціонального аналізу. Так, сформульовано поняття науки трудового права, визначені основні складові предмета науки трудового права, проаналізовані нові міждисциплінарні напрямки наукових досліджень, визначені загальні закономірності та особливості розвитку науки трудового права.

Третій розділ монографії спрямований на з'ясування проблем сучасної методології науки трудового права та визначення основних шляхів їх вирішення. Особливу увагу за змістом розділу приділено проблемам розвитку доктрини трудового права, визначення місця трудового права в системі права, в системі «право публічне – право приватне», в системі «соціальне право».

Така структура монографії, в якій автору вдалося охопити досить широке коло питань, дозволила комплексно підійти до проблем методології науки трудового права, відкриваючи, водночас, нові горизонти для подальших досліджень.

Заслуговує на увагу висновок С. В. Вишневецької про те, що сучасна наука трудового права вже не може ефективно розвиватись, ґрунтуючись, насамперед, на відмежуванні трудового права від суміжних дисциплін. Більше того, науку трудового права варто розглядати в системі гуманітарних, у тому числі правових, технологічних, технічних та інших наук.

¹Вишневецька С. В. Методологія науки трудового права: монографія / С. В. Вишневецька. – К.: Ніка-Центр, 2014. – 320 с.

Ознайомлення зі змістом монографії дає підстави вважати, що автор ґрунтовно дослідила основні питання та провела якісне наукове дослідження, яке, безперечно, стане поштовхом для створення нової національної моделі правового регулювання трудових і тісно пов'язаних з ними відносин.

Виділені у монографії проблемні питання розглядаються послідовно, логічно й взаємопов'язано, з урахуванням точок зору інших учених, що надає монографії Вишневецької С. В. логічно стрункий і змістовно завершений вигляд. Варто відзначити хороший літературний стиль, простоту і доступність аргументації, зрозумілість викладу складних наукових понять.

Ґрунтовний аналіз наукової літератури, пропонувані висновки та узагальнення свідчать про високе наукове та практичне значення отриманих результатів. Висновки і рекомендації монографічного дослідження є обґрунтованими та можуть бути використані у нормотворчій діяльності органів державної влади України з метою підвищення якості нормативно-правових актів і вдосконалення механізму правового регулювання трудових і тісно пов'язаних з ними відносин, стати основою для подальших наукових досліджень у галузі трудового права.

Загалом монографія Вишневецької С. В. «Методологія науки трудового права» є науковою працею, яка відрізняється актуальністю, новизною і практичною цінністю, містить вирішення наукової проблеми, що має важливе теоретичне і практичне значення, є суттєвим досягненням у розвитку перспективного напрямку сучасної юридичної науки.